

Uniek samenwerkingsverband ouderenzorg

1
okt
2018

Tussen het psychiatrisch ziekenhuis Medisch Centrum St.-Jozef (Bilzen) en het algemeen ziekenhuis Maas en Kempen (Maaseik) kwam een uniek samenwerkingsverband tot stand. Voor het eerst baat een psychiatrisch ziekenhuis een zorgeenheid uit binnen de muren van een algemeen ziekenhuis. De zorgeenheid is gericht op oudere patiënten met een zorgvraag binnen de geestelijke gezondheidszorg waarvoor een opname noodzakelijk is. Door de inbedding in een algemeen ziekenhuis is een optimale afstemming tussen psychiatrische en somatische zorgverlening mogelijk.

Ouderenpsychiatrie

Op 1 oktober opent op de campus van het Ziekenhuis Maas en Kempen (ZMK) een nieuwe zorgeenheid ouderenpsychiatrie. De kiem werd in 2014 gelegd, toen dr. Heidi Peeters, gerontopsychiater van het Medisch Centrum St.-Jozef (MCSJ), liaisonpsychiater werd binnen het algemeen ziekenhuis. Zij stelde de behoefte vast aan een lokale opnamecapaciteit voor de oudere patiënt met een psychiatrische problematiek. De signalering hiervan gaf aanleiding tot besprekingen tussen directies en bestuurders van beide ziekenhuizen.

De keuze voor een psychiatrische zorgeenheid voor ouderen is niet toevallig. Ouderen staan voor specifieke gezondheidsuitdagingen. Vooral bij deze populatie zijn gezondheidsklachten in de aanvang niet altijd duidelijk toe te schrijven aan lichamelijke of psychische oorzaken. De nauwe samenwerking tussen geriateren en gerontopsychiaters is dan ook een absolute meerwaarde.

Door de inplanting van een gerontopsychiatrische dienst op deze campus zal men, voor de oudere patiënten in de regio, een kwaliteitsvolle en interdisciplinaire zorg kort bij huis kunnen aanbieden. Voor deze patiëntenpopulatie is de lokale beschikbaarheid van het zorgaanbod immers belangrijk. Door een veelal verminderde mobiliteit van de patiënt en/of de partner is de opnamemogelijkheid in de nabijheid van de woonplaats een drempelverlagend element om beroep te kunnen doen op de juiste hulpverlening.

Met dit initiatief zal sterk ingezet worden op zorgcontinuïteit door een nauwe samenwerking met de huisartsen en andere lokale zorgaanbieders.

Gespecialiseerd aanbod

De uitbating van de zorgeenheid ouderenpsychiatrie gebeurt door het MCSJ. De logistieke ondersteuning wordt verzekerd vanuit het algemene ziekenhuis. De zorgeenheid telt 20 bedden, zowel voor mannen als voor vrouwen.

De zorgeenheid is een gespecialiseerde dienst voor een kortdurende behandeling van patiënten waarbij neurocognitieve, psychiatrische of psychosociale problemen op de voorgrond staan. De nadruk ligt vooral op complexe zorg, waar er sprake is van

meerdere gezondheidsproblemen zowel van psychische als somatische oorsprong die nauw verweven zijn. De behandelvisie vertrekt vanuit het respect voor de patiënt en zijn familie en streeft naar de bevordering en ontwikkeling van diens zelfstandigheid zodat zorg terug haalbaar wordt in de eigen omgeving (thuis of in een WZC). Daarbij staat het streven naar een behandeling met maximale maatschappelijke re-integratie en de best passende vervolgzorg centraal en dit in overleg en samenwerking met andere partners in de gezondheidszorg (huisartsen, centra geestelijke gezondheidszorg, thuiszorg, ...).

Uniek

Aangezien er nog geen regelgevend kader bestond om psychiatrische bedden met een erkenning 'Sp-psychogeriatric' te delokaliseren naar een algemeen ziekenhuis, was de goedkeuring van Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin Jo Vandeurzen en van het Agentschap Zorg en Gezondheid onontbeerlijk. In januari van dit jaar gaven zij groen licht voor de uitbating van de 20 bedden op de campus van het ZMK. Zij steunen het project om diverse kwalitatieve redenen: het kadert in de nieuwe visie op gezondheidszorg die o.a. uitgaat van een nauwe samenwerking tussen organisaties, het houdt rekening met een aanbod voor de toenemend vergrijzende bevolking, het is drempelverlagend en komt tegemoet aan een betere regionale spreiding van het geestelijke gezondheidszorgaanbod.

Het MCSJ kreeg voor de opstart een verpleegvloer ter beschikking in de nieuwbouw te Maaseik. In nauwe samenwerking tussen de betrokken partners werden de nodige investeringen gedaan om de zorgen aan te passen aan de noden van de doelgroep. Hierbij werd ruim aandacht besteed aan de leefomgeving en de veiligheid van de toekomstige patiënten. Op termijn zal het psychiatrisch ziekenhuis moeten voorzien in een eigen nieuwbouw op de campus.

De partners

Het MCSJ is een psychiatrisch ziekenhuis met hoofdzetel in Bilzen. Het ziekenhuis en verzorgingstehuis beschikt over 394 erkende bedden en plaatsen en stelt ongeveer 580 medewerkers te werk. In het kader van de hervormingen binnen de geestelijke gezondheidszorg heeft deze organisatie de laatste jaren sterk ingezet op de vermaatschappelijking van de zorg door te participeren in netwerken voor volwassenen en kinderen met een transitie van intramurale naar ambulante zorg. Het meest in het oog springend zijn de mobiele teams die patiënten aan huis opvolgen.

Hieruit ontstond reeds een traditie om over de sectoren heen en met verschillende partners initiatieven te ontwikkelen. De expertise die aanwezig is binnen het MCSJ wordt voor dit project gekoppeld aan de deskundigheid van de geriater van het ZMK. Dit ziekenhuis mocht vorig jaar een volledig nieuw ziekenhuis in gebruik nemen, waardoor de sites in Maaseik en Bree samengebracht werden. ZMK wil voor de regio Noordoost Limburg een acuut algemeen regionaal ziekenhuis zijn met de focus op een kwaliteitsvolle 2de lijns-zorgverlening. Eén van de nieuwe pijlers is de ontwikkeling van de gerontopsychiatrie waarvan dit project een nieuwe stap is.

Verwijzingen

De visie op de behandeling van psychiatrische problematieken gaat uit van een ambulante begeleiding als het kan en enkel een ziekenhuisopname als het moet. Daarom

wordt een opname voorafgegaan door de inschatting van een specialist, in dit geval meestal de psychiater. In principe gebeurt de aanmelding door de huisarts van de zorgvrager die de psychiater contacteert. Door de aard van de samenwerking in dit project kan er eveneens een opname volgen vanuit een doorverwijzing vanuit de spoeddienst of de dienst geriatrie van ZMK.

Patiënt als uitgangspunt

Het MCSJ en het ZMK zetten hierbij een belangrijke stap in het nieuwe gezondheidsbeleid waarbij getracht wordt om de gezondheidszorg efficiënter te organiseren door netwerken te vormen en afspraken rond het zorgaanbod te maken. In ruime zin wordt hierbij samengewerkt met andere sectoren zoals welzijn, tewerkstelling, vrije tijd, ...

Het initiatief tot de oprichting van de zorgenheid ouderenpsychiatrie is echter vertrokken vanuit het belang van de patiënt. Door in het noordoosten van de provincie een nieuw GGZ-aanbod te organiseren, voor een kwetsbare en vaak minder mobiele doelgroep, zetten de ziekenhuizen in op een nieuwe, gerichte, kwalitatieve dienstverlening aan de Limburgse bevolking.